

Serbest meslek makbuzunda gelir vergisi tevkifatının yapılıp yapılmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.38.15.01-GV-20-485-57
Tarih	20.04.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

KAYSERİ VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.38.15.01-GV-20-485-57

20/04/2012

Konu : Serbest meslek makbuzunda gelir vergisi tevkifatının yapılıp yapılmayacağı

İlgide kayıtlı özelge talep formu ile ... Vergi Dairesi Müdürlüğü ... vergi kimlik numarasında kayıtlı gelir vergisi mükellefi olduğunuz, ... İdare Mahkemesince ... Bakanlığı aleyhine açılan 37 adet iptal davasının kabulü ile lehinize 325,00.-TL avukatlık ücretinin belirlendiği, ... Bakanlığınca dava dosyaları ile ilgili olarak icra ücretleri ile avukatlık ücretinin gelir vergisi tevkifatı yapılmaksızın icra müdürlüğüne yatırıldığı belirtilerek; icra müdürlüğü aracılığıyla yapacağınız tahsilatlarda serbest meslek makbuzunun kimin adına düzenleneceği ile gelir vergisi tevkifatının kim tarafından yapılacağı ve birden fazla dosya için bir defada yapılan ödeme için bir serbest meslek makbuzu düzenlenip düzenlenmeyeceği hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65 inci maddesinde, "Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır." hükmü yer almıştır.

Aynı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecbur oldukları belirtilmiş olup, aynı maddenin 2/b numaralı bendiyle, yaptıkları serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlere yapılan ödemeler üzerinden % 20 oranında tevkifat yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre; dava sonunda mahkeme ilamına göre veya icra takibi sonucu verilen kararlar avukatlık tarifesine dayanılarak karşı tarafa yüklenilecek vekalet ücretinin Gelir Vergisi Kanununun 65 ve 66 ncı maddelerine göre serbest meslek erbabı olan avukatlara ödenmesi halinde, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi ve 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca sorumlularca % 20 nispetinde gelir vergisi tevkifatına tabi tutulması gerekmektedir.

Diğer taraftan, alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen vekalet ücretinin ne şekilde belgelendirilmesi ile ilgili olarak; 11.09.2007 tarihinde 26640 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 375 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile "İcra dairelerince borçludan alınarak müvekkili adına takibat yapan alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen avukatlık (vekalet) ücretlerinin avukata ödendiği anda, avukat tarafından borçlu adına en az iki nüsha serbest meslek makbuzu düzenlenecek olup, bir nüshası ödemeyi yapan memura verilecek; makbuzun avukatta kalan nüshasına ise icra dairesince ödemenin yapılmış olduğuna dair bir şerh düşülmesi ve ödemeyi yapan memur tarafından imzalanması şartı aranmayacaktır." şeklinde açıklamalar yapılmıştır.

Mahkeme kararı gereğince veya icra kanalı ile avukata ödenen vekalet ücreti serbest meslek faaliyeti kapsamında katma değer vergisine tabi olup, avukat tarafından düzenlenecek serbest meslek makbuzunda ayrıca katma değer vergisi hesaplanacaktır. Ancak, mahkeme kararında "KDV hariç" şeklinde bir ifadenin yer almaması halinde, vekalet ücretine katma değer vergisi dahil kabul edilecek ve iç yüzde oranı uygulanmak suretiyle tespit edilen katma değer vergisi avukat tarafından düzenlenecek serbest meslek makbuzunda gösterilecektir.

Bu hükümlere göre, karşı taraf aleyhine hükmedilen vekalet ücreti ödemelerinin doğrudan avukatlara değil de icra müdürlüklerine yapıldığı durumda, icra müdürlüklerine ödeme yapıldığı sırada

ödemeyi yapan borçlunun Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde sayılan tevkifat yapmakla sorumlu kişilerden olması halinde vekalet ücreti ödemesi sırasında gelir vergisi tevkifatı yapması gerekir.

Ancak, borçlunun tevkifat yapmakla sorumlu kişilerden olmaması halinde ise, elde edilen serbest meslek kazancının vekalet ücretini elde eden avukat tarafından verilecek yıllık beyanname ile beyan edilerek vergilendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, aynı borçlu tarafından birden fazla dosya için tarafınıza ödenen vekâlet ücretine istinaden dosya numarası bazında her bir dosya için alınan ücret ayrı ayrı belirtilmek suretiyle tek bir serbest makbuzu düzenlenmesi mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026